

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 7/2020-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. apríla 2020 v pléne zloženom z predsedu pléna Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Petra Molnára, Petra Straku, Ľuboša Szigetiho a Martina Vernarského prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Rastislava Kaššáka o dôvodoch jeho vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 500/2020 pre možný pomer k navrhovateľovi [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Rastislav Kaššák nie je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 500/2020.

2. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky o nevyklúčení sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 500/2020 n a d o b ú d a právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav a oznámenie možných dôvodov vylúčenia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 10. marca 2020 doručený návrh na začatie konania vo volebných veciach [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľ“), podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), v ktorom navrhovateľ namieta neústavnosť a nezákonnosť volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré sa konali 29. februára 2020, a porušenie svojho základného práva na priame a rovné volebné právo podľa čl. 30 ods. 3 ústavy, čl. 74 ústavy a čl. 21 Listiny základných práv a slobôd, právo na rovnosť podľa čl. 12 ods. 1 ústavy, ako aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Volpp 1/2019 z 19. decembra 2019.

2. Sudca ústavného súdu Rastislav Kaššák oznámením z 3. apríla 2020 v súlade s § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predsedovi ústavného súdu oznámil nasledovné skutočnosti:

„Chcel by som poukázať na dôvod môjho vylúčenia a to na skutočnosť, že som bol s navrhovateľom/sťažovateľom – osobou [REDAKOVANÉ] od 16.07.2008 do 05.05.2011 členom predstavenstva obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], v súčasnosti so sídlom [REDAKOVANÉ].

Aj napriek vyššie uvedeným skutočnostiam chcem zdôrazniť, že môj prístup k tejto veci a sťažovateľovi zodpovedá plne povinnostiam vyplývajúcim z funkcie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky, preto by som ani nebol pri konaní a rozhodovaní o tejto veci voči sťažovateľovi zaujatý.“

Vzhľadom na uvedené a s poukazom na § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde preto sudca Rastislav Kaššák navrhol, aby bol vylúčený z konania a rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 500/2020 podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.

Relevantná právna úprava

3. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

Podľa § 51 ods. 1 prvej a druhej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v pléne ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje plénum ústavného súdu. Sudca ústavného súdu, proti ktorému bola vznesená námietka zaujatosti účastníkom konania, ktorý vyhlásil svoju zaujatosť vo veci alebo ktorý oznámil dôvody vylúčenia podľa § 49 ods. 4, sa hlasovania o svojom vylúčení a hlasovania o vylúčení iného sudcu ústavného súdu nezúčastní.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

4. Ústavný súd už vo svojej predošlej judikatúre konštatoval, že z pohľadu práva na nestranného sudcu ako komponentu práva na spravodlivý proces vyvinul Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) dve previazané stránky nestrannosti a judikatúru k nim rozvíja už viac ako 30 rokov (porov. Piersack v. Belgicko, sťažnosť č. 8692/79, rozsudok ESLP z 1. 10. 1982; Pohoska v. Poľsko, sťažnosť č. 33530/06, rozsudok ESLP z 10. 1. 2012). Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, a tie sú overované rovnomennými testami. Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje význam nestrannosti sudcu pre dôveru verejnosti v súdnictvo, a to jednak vo všeobecnosti (porov. Olujić v. Chorvátsko, sťažnosť č. 22330/05, rozsudok ESLP z 5. 2. 2005, bod 57), ale osobitne pri objektívnom teste (porov. Kinský v. Česká republika, sťažnosť č. 42856/06, rozsudok ESLP z 9. 2. 2012, bod 87). Pri rozhodovaní o tom, či v danom prípade existuje legitímny dôvod na obavy, že istý sudca nie je nestranný, hľadisko namietateľa je dôležité, ale nie je

rozhodujúce; rozhodujúce je, či tieto obavy môžu byť považované za objektívne odôvodnené (porov. Thorgeir Thorgeirson v. Island, sťažnosť č. 13778/88, rozsudok ESĽP z 25. 6. 1992, bod 51).

4.1 Východiskom je subjektívny test, v ktorom sa zisťuje osobné presvedčenie, postoj sudcu, resp. jeho záujem v prerokúvanej veci. Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá, kým sa nepreukáže opak. Na subjektívny test plynule nadväzuje test objektívny, ktorý si všíma, či sudca vykazuje legitímne pochybnosti z hľadiska jeho nestrannosti. Tu je dôležitá perspektíva nestranného pozorovateľa a relevantné je aj zdanie (ne)strannosti („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“).

5. Podstatou oznámenia sudcu ústavného súdu Rastislava Kaššáka (ďalej aj „dotknutý sudca“) o dôvodoch jeho možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 500/2020 je skutočnosť, že sa osobne pozná s navrhovateľom [REDACTED], s ktorým boli v čase od 16. júla 2008 do 5. mája 2011 členmi predstavenstva obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED].

5.1 V rámci dôvodov vylúčenia sudcu ústavného súdu ustanovených v § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde je potrebné uviesť, že predpoklad vylúčenia dotknutého sudcu ústavného súdu opísaný ako „*pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom*“ v prípade oznámenia dotknutého sudcu ústavného súdu nie je naplnený.

5.2 Dotknutý sudca nie je v príbuzenskom vzťahu s navrhovateľom či jemu blízkou osobou, dotknutý sudca nemá pomer k veci.

5.3 Známosť medzi dotknutým sudcom ústavného súdu a navrhovateľom plyní len z časovo ohraničenej doby približne troch rokov, počas ktorých sa dotknutý sudca ústavného súdu a navrhovateľ stretávali v súvislosti s výkonom funkcie členov predstavenstva obchodnej spoločnosti, to znamená na pracovnej a profesionálnej úrovni. Sám dotknutý sudca ústavného súdu v rámci oznámenia možných dôvodov svojej

predpojatosti vyjadril, že sa osobne vo veci necíti byť zaujatý a jeho prístup k rozhodovaniu vo veci navrhovateľa plne zodpovedá a bude zodpovedať povinnostiam vyplývajúcim z funkcie sudcu ústavného súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že vzťah medzi dotknutým sudcom ústavného súdu a navrhovateľom bol vzťahom pracovným, bol ohraničený istým relatívne krátkym časovým obdobím, od ktorého uplynul už dostatočne dlhý čas deviatich rokov, počas ktorých už neboli v osobnom kontakte, ako aj vzhľadom na samotné vyhlásenie dotknutého sudcu ústavného súdu vo vzťahu k vnímaniu vlastnej subjektívnej zaujatosti je potrebné možnú zaujatosť tohto sudcu vykladať reštriktívnejšie.

5.4 Pokiaľ ide o subjektívne hľadisko, je potrebné vychádzať z prezumpcie nepredpojatosti dotknutého sudcu a zistiť, či jeho vyjadrenia alebo správanie v konkrétnej veci neposkytujú dôkazy pre vyvrátenie tejto domnienky. Na základe spomenutého vyjadrenia dotknutého sudcu ani na základe samotného správania dotknutého sudcu nie je možné pochybovať o jeho subjektívnej nestrannosti pri rozhodovaní o veci vedenej pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 500/2020.

5.5 Pri skúmaní nestrannosti dotknutého sudcu ústavného súdu z objektívneho hľadiska ústavný súd nezistil relevantnú skutočnosť, ktorá by mohla vzbudzovať pochybnosti o nestrannosti dotknutého sudcu ústavného súdu, keďže súvislosť medzi označeným profesijným vzťahom dotknutého sudcu ústavného súdu s navrhovateľom na jednej strane a konaním pred ústavným súdom sp. zn. Rvp 500/2020 na strane druhej je nepriama a týka sa vzdialenejšej minulosti, pričom samotný kontakt dotknutého sudcu ústavného súdu s navrhovateľom mal formálny pracovný charakter. Preto nemôže byť základom pre nadobudnutie objektívnej pochybnosti o zaujatosti dotknutého sudcu ústavného súdu vo veci vedenej pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 500/2020.

5.6 Ústavný súd je preto presvedčený, že vnímanie nestrannosti dotknutého sudcu ústavného súdu v predmetnej veci sp. zn. Rvp 500/2020 si nevyžaduje vylúčenie dotknutého sudcu ústavného súdu z rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 500/2020, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

6. Vzhľadom na zákonnú lehotu na rozhodnutie ústavného súdu o návrhu na začatie konania podľa čl. 129 ods. 2 ústavy o ústavnosti a zákonnosti volieb do 90 dní od doručenia návrhu podľa § 162 zákona o ústavnom súde ústavný súd rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie o nevyhlúčení dotknutého sudcu ústavného súdu z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 500/2020 nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2020

Ivan Fiačan
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky